

KARLSTADS KOMMUN**KOMMUNLEDNINGSKONTORET****Remissvar** 2025-06-02Diana Lingegren,
diana.lingegren@karlstad.seKlimat- och
näringslivsdepartementetInsänt via e-post:
kn.remissvar@regeringskansliet.seKopia till:
kristin.skeppsby@regeringskansliet.se**Remissvar - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98)**

Dnr KS/2025:82 Dpl 1.1.4.4

Sammanfattning

Karlstads kommun är utsedd remissinstans för betänkandet med möjlighet att komma med synpunkter och lämnar därför detta yttrande. Kommunens inställning sammanfattas nedan och utvecklas i valda delar under "Karlstads kommuns synpunkter".

Inledningsvis vill Karlstads kommun framföra att en översyn av bestämmelserna gällande miljöprövning i syfte att denna blir mer kostnadseffektiv och ändamålsenlig välkomnas. Kommunen ifrågasätter dock om de förslag som utredningen presenterar skulle uppnå detta syfte. Enligt kommunens uppfattning innebär vissa av förslagen snarare en risk för ett försämrat skydd för miljön, tidskrävande och omfattande kompletteringsarbeten samt fler överklaganden.

Utredningen föreslår många och omfattande förändringar av miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocessen. Utredningen utlämnar tyvärr svar på flera frågor om effekterna som kan förväntas uppstå för kommunen i dess egenskap som lokal tillsynsmyndighet. Det är därför av stor vikt att fortsatt utredning sker i syfte att besvara dessa oklarheter. Som en följd av utredningens förslag kommer kommunens uppdrag som lokal tillsynsmyndighet att förändras från att pröva anmälningspliktiga verksamheter och bedriva tillsyn av verksamheter med olika typer av miljöpåverkan, till att mer fungera som en remissinstans vid prövning av verksamheter och åtgärder. Utredningens förslag innebär att kommunen i

Karlstads kommun	Webbplats	E-post	Organisationsnr
Postadress	karlstad.se	karlstadskommun@karlstad.se	212000-1850
Karlstads kommun	Besöksadress	Telefon	Bankgiro
651 84 Karlstad	Kontaktcenter	054-540 00 00	405-2213
	Västra Torggatan 26		

egenskap av tillsynsmyndighet kommer att arbeta mer med att besvara remisser, hantera registreringsplikt och utföra rent tillsynsarbete. Förutsättningarna för tillsynsarbetet förändras då fler detaljfrågor ska skötas inom ramen för tillsynen i stället för i tillståndens utformning och villkor. Antalet anmälningsärenden kommer att bli färre.

De föreslagna förändringarna kan, förutom hur myndighetens uppdrag utformas, även få stor påverkan på kommunens finansiering av miljötillsynen. I dag är den till stor del avgiftsfinansierad men med förändringar som beskrivs i utredningen kan miljötillsynen till större del än nu behöva finansieras genom skattemedel.

En sådan omfattande förändring som utredningen föreslår kommer också kräva resurser, förberedelser och omställning av den lokala tillsynsmyndighetens verksamhet. Det är svårt att uppskatta kostnaden för detta, men den är enligt kommunens bedömning inte obetydlig. Den kommer, under de år förändringar genomförs, innebära att tillsynsmyndighetens resurser behöver tas i anspråk för att genomföra och implementera förändringar i stället för att utföra sin tillsynsverksamhet.

För det fall utredningens förslag genomförs kommer kommunen i egenskap av lokal tillsynsmyndighet behöva genomföra omfattande förberedelser inför ett ikraftträdande. Kommunen kommer att behöva ändra styrdokument såsom taxa, delegeringsordning och informationshanteringsplaner samt interna arbetsrutiner. Organisationen behöver också anpassas utifrån förändrade ärendeflöden.

Kommunen förutsätter att det i god tid innan ett ikraftträdande tas fram tydlig lagstiftning gällande avgiftsuttag, anpassade tillsynsvägledningar och utbildningsinsatser samt underlag inför antagande av styrdokument. Arbete med nya styrdokument såsom taxa och delegeringsordning behöver kunna genomföras under år 2027 så att detta är på plats den 1 januari 2028. När det gäller taxa bör lagstiftningen inte endast ge förutsättningar för avgiftsuttag för tillsyn och prövning enligt miljöbalken, utan även för tillsynsmyndighetens remisshantering av remisser från prövningsmyndigheten, ansökan om omprövningar och hantering av registreringar.

Då förslaget förväntas innebära ekonomiska konsekvenser för kommunerna anser kommunen att staten bör finansiera detta i enlighet med finansieringsprincipen.

Karlstads kommuns synpunkter

Karlstads kommuns synpunkter i följande avsnitt följer så långt som möjligt samma avsnittsindelning som betänkandets sammanfattning av utredningens förslag.

Ny samlad reglering av miljöprövning i miljöbalken och miljöprövningsförfordningen

Kommunen delar i sak utredningens syn på behovet att samla bestämmelserna gällande miljöprövning i miljöbalken och miljöprövningsförfordningen. Regelverket i dess nuvarande form kan vara svårtillgängligt och en samlad reglering skulle kunna leda till en ökad förståelse för miljöprövningar och en ökad effektivisering. Kommunen tycker dessvärre att även utredningens förslag är något svårtillgängligt, vilket framgår av det fortsatta remissvaret. Principiellt kan dock syftet med förslaget om en samlad reglering *tillstyrkas*, även om kommunen avstyrker andra delar av utredningens förslag.

Ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndprocess

Karlstads kommun *avstyrker* förslaget att inom ramen för en samordnad miljöbedömnings- och tillståndprocess minska ner antalet samråd till ett.

Kommunen anser inte att nuvarande uppdelade miljöbedömning och tillståndprocess är så otydlig eller oförutsebar att det motiverar ett förslag till ändring av den omfattning som föreslås. Den nuvarande uppdelade miljöbedömnings- och tillståndprocessen är tvärtom väl integrerad i svensk rätt. Det finns inget självändamål att ändra en fungerande process för att anpassa svensk rätt till ett minimikrav i ett EU-direktiv.

Ett syfte med en samordnad miljöbedömnings- och tillståndprocess är att processen ska vara så effektiv som möjligt. Det är kommunen uppfattning att den föreslagna ordningen möjligen skulle kunna spara tid initialt i processen. Kommunen ser utifrån perspektivet som verksamhetsutövare dock en överhängande risk att de synpunkter som i nuvarande ordning skulle komma fram under ett avgränsnings- eller undersökningssamråd kommer fram först under prövningen, med omfattande kompletteringar som följd. Nödvändiga utredningar skulle därför behöva ske i ett senare skede än enligt nuvarande ordning, vilket skulle kunna leda till ytterligare kostnader för justering av miljökonsekvensbeskrivning och ansökan. Kompletterande utredningar senare i processen riskerar leda till en längre tidsutdräkt än om denna tagits med i processen i ett tidigare skede. Den nuvarande uppdelade ordningen leder enligt kommunens uppfattning till ansökningshandlingar och miljökonsekvensbeskrivningar som är anpassade till det som kommer väga tungt i den kommande tillståndprocessen, vilket är positivt både utifrån tidsaspekten och då det leder till ett effektivt nyttjande av skattepengar när kommunen är verksamhetsutövare. Kommunen ser en risk att endast ett samråd sent i processen skulle kunna leda till en överarbetning av ansökningshandlingarna.

Kommunen identifierar också en risk att komma in sent i processen i rollen som tillsynsmyndighet. Då antalet yttrandetillfällen för tillsynsmyndigheten föreslås bli färre minskar möjligheten för den lokala tillsynsmyndigheten att bidra med synpunkter och kunskaper baserat på lokalkännedom och lokala

förutsättningar samt erfarenheter från den lokala tillsynen. Detta riskerar att leda till ett försämrat skydd för miljön, särskilt i kombination med förslaget om tidsfrister som berörs vidare nedan.

Kommunen ser det också som sannolikt att ett senarelagt samråd med berörda och allmänheten kan komma att leda till en ökning av antalet överklaganden. Den nuvarande ordningen med tidigt samråd skapar enligt kommunens erfarenhet generellt mer acceptans och förståelse från allmänheten i processen. Det kan därför ifrågasättas om ett senarelagt samråd är tidsbesparande även utifrån denna aspekt.

Att det finns en möjlighet för verksamhetsutövare att frivilligt välja att hålla frivilliga samråd bidrar enligt kommunens uppfattning inte till målet med en förutsebar miljöbedömnings- och tillståndprocess.

Kommunen anser att det finns möjligheter att uppnå en mer effektiv och förutsebar tillståndprocess på andra sätt än genom föreslagna ändringar. Till exempel skulle effektiviseringar kunna göras i de första stegen i nuvarande prövningsprocess. Länsstyrelsen skulle kunna ha en mer aktiv och vägledande roll under samrådsprocessen. Detta skulle kunna bidra till mer samordning och samverkan under samrådsprocessen med följden att samrådet fokuseras på de frågor som kommer vara viktigast under den efterföljande tillståndprocessen.

Två spår för förprovning av verksamheter och åtgärder

Kommunen kan av utredningen inte utläsa hur den framtida fördelningen av tillsynsansvar för nuvarande tillståndspliktiga verksamheter med prövningsnivå A och B i miljötillsynsförordningen där den kommunala tillsynsmyndigheten tagit över tillsynsansvaret från länsstyrelsen ska ske. Utredningen föreslår endast att fördelningen av tillsynsansvaret för tillstånds- och granskningspliktiga verksamheter ska ses över genom en översyn av miljötillsynsförordningen. Vidare framgår att utredningen anser att det behöver göras en bedömning om förutsättningar för överlåtelse av tillsyn från länsstyrelse till kommun fortfarande finns. Frågan om den kommunala tillsynsmyndigheten fortsatt har tillsynsansvar för de tillståndspliktiga verksamheterna som nämns ovan även efter 1 januari 2028 är obesvarad i utredningen. Motsvarande frågeställning finns obesvarad för de verksamheter som i nuläget är anmälningspliktiga men som enligt förslaget i stället ska omfattas av granskningsplikt.

Kommunen kan inte heller utläsa vilken myndighet som ska ha tillsynsansvaret för verksamhet som erhåller miljötillstånd eller igångsättningsbesked. Det är också oklart för kommunen om möjligheten för den kommunala tillsynsmyndigheten att begära överlåtelse av tillsyn från länsstyrelsen kommer att finnas kvar för nya verksamheter som provas enligt de nya prövningsspåren.

Då den kommunala tillsynsmyndigheten har krav på sig att genomföra treåriga behovsutredningar och planera budgetarbete med samma intervall är det av största vikt att svaret på frågeställningarna ovan tydliggörs i god tid innan föreslagna förändringar träder i kraft. Tillsynsmyndigheten kan annars omöjligen planera verksamheten, varken ekonomiskt eller resursmässigt.

Processen från ansökan till miljötillstånd (miljötillståndsspåret) effektiviseras

Kommunens synpunkter gällande förslaget om minskat antal samråd i miljöbedömnings- och tillståndprocessen framgår av avsnitt ovan.

Utredningen föreslår att det införs tidsfrister i miljöbedömnings- och tillståndprocessen. Som kommunen förstår det är tidsfristerna som föreslås hämtade från EU-förordningarna om kritiska och strategiska råmaterial samt netto-nollteknik och lagen och förordningen om tidsfrister och kontaktpunkt för vissa ärenden som gäller tillförsel av förnybar energi. Kommunen ifrågasätter lämpligheter i att dessa tidsfrister även ska gälla i andra tillståndprocessen som till sin natur inte alltid är lika tidskritiska.

Utifrån ett kommunalt perspektiv är de föreslagna tidsfristerna korta. Att lämna yttrande i tillståndprocesser torde vara en uppgift som inte kan delegeras från ansvarig nämnd. Detta innebär att de korta yttrandetiderna kräver extrainsatta nämndsammanträden, vilket är förenat med kostnader för kommunen. Den begränsade yttrandetiden kan också innebära att rätt handläggarkompetens inte finns i tjänst hos tillsynsmyndigheten med anledning av till exempel semestertider. Detta riskerar i högsta grad att påverka kvalitén på den kommunala tillsynsmyndighetens yttrande i tillståndprocesser.

Det framgår inte av utredningen om det likt idag kommer att finnas möjlighet för kommuner att begära förlängd yttrandetid. Utredningen är dock tydlig med att länsstyrelser inte kommer att kunna begära sådant anstånd.

Kommunen ifrågasätter lämpligheten i att fastställa generella tidsfrister som ska vara desamma oavsett det specifika ärendets komplexitet. Tidsfrister riskerar att forcera komplexa ärenden, vilket riskerar att viktiga aspekter vid prövningen missas och det i sin tur leder till ett försämrat skydd för miljön.

Kommunen *avstyrker* därför förslaget att införa tidsfrister.

Ny enklare tillståndsprövning för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt för ansökningar om ändringar av verksamhet eller omprövning av tillståndsvillkor (granskningsspåret)

Kommunen hänvisar i denna del till de synpunkter som först fram ovan gällande miljötillståndsspåret.

En ny prövningsmyndighet för hela processen

Kommunen välkomnar förslag som syftar till att göra miljöprövningsprocessen mer effektiv, enhetlig och förutsebar. Då förslaget att skapa en ny prövningsmyndighet för hela miljötillståndprocessen i sak inte nämnvärt berör kommunens verksamhet avstår kommunen från att tillstyrka eller avstyrka förslaget. Kommunen har dock svårt att se hur kostnaderna för införandet av en ny prövningsmyndighet skulle motiveras av de påstådda, önskade effektiviseringarna. Det torde genom samordning och ökad finansiering vara möjligt att uppnå effektiviseringar i miljöprövningsprocessen även inom befintliga organisationer.

För det fall förslaget med ny prövningsmyndighet blir aktuellt vill kommunen framföra att det är viktigt att det finns resurser hos prövningsmyndigheten att svara på frågor från allmänhet och verksamhetsutövare. Kommunen kommer sannolikt fortsatt få frågor från dessa i egenskap av tillsynsmyndighet med lokal förankring och vill därför säkerställa att frågorna kan tas om hand av prövningsmyndigheten.

Ny tillstånds-, gransknings-, anmälnings- och registreringsplikt av verksamheter och åtgärder

Då registreringspliktens omfattning ska fastställas genom generella föreskrifter av Naturvårdsverket är det svårt för kommunen att bedöma hur utredningens förslag påverkar kommunens tillsynsverksamhet. Kommunen ser en risk i att de generella föreskrifterna leder till att vissa verksamheter som med anledning av platsspecifika förutsättningar kräver exempelvis försiktighetsmått eller andra skyddsåtgärder inte får kännedom om detta förrän i ett sent skede. Samtidigt skulle en registreringsplikt spara resurser för tillsynsmyndigheten och skapa bättre förutsättningar att upprätthålla aktuella register för tillsyn.

Kommunen välkomnar förslaget att registreringsplikt ska gälla för fordonsverkstäder. Den tillsyn som genomförts inom branschen visar ett behov av tillsyn då brister inte sällan noteras. Att hitta dessa verksamheter genom tillsyn är i dagsläget resurskrävande. Kommunen anser att det vore lämpligt att göra en grundligare utredning av om några ytterligare befintliga U-verksamheter med stort tillsynsbehov också lämpligen borde omfattas av registreringsplikt.

Då förutsättningarna för kommunens tillsyn förändras i och med utredningens förslag förändras också behovet av kompetens hos kommunens personal. För att föreslagna förändringar ska uppnå syftet med enhetliga och likvärdiga bedömningar krävs tydliga och generella

föreskrifter, utbildningsinsatser och insatser kring tillsynsvägledning. Detta både initialt och fortlöpande efter ikraftträdandet. Det är av yttersta vikt att de generella föreskrifterna som utredning anger att Naturvårdsverket ska ta fram blir konkreta så att den kommunala tillsynsmyndigheten kan tillämpa dessa vid sin tillsyn och vid eventuella klagomål. Detta är en förutsättning för att kommunen ska kunna bedriva en effektiv tillsyn av god kvalitet.

Införandet av registreringsplikt skulle även kräva andra förberedelser av den kommunala tillsynsmyndigheten, exempelvis framtagande av e-tjänster och information, revidering av interna arbetsrutiner samt revidering av diarieplan och informationshanteringsplan. För att detta arbete ska kunna utföras är det av största vikt att generella föreskrifter och tillsynsvägledning finns på plats i god tid innan ikraftträdandet.

Utredningen föreslår att vissa åtgärder som tidigare omfattats av anmälningsskyldighet i stället omfattas av granskningspåret. I utredningen påstås förslaget vara kostnadsneutralt för kommunerna. Kommunen delar inte denna uppfattning. Den kommunala tillsynsmyndigheten har vid handläggning av de anmälningssakerna som föreslås omfattas av granskningspåret möjlighet att debitera avgift enligt taxa. Enligt förslaget blir den kommunala tillsynsmyndigheten i stället en remissinstans i granskningspåret. Befintlig lagstiftning tillåter inte att denna typ av arbetsuppgifter finansieras med avgifter, vilket innebär att arbetet med remisser behöver finansieras genom skattemedel. Även om ärendantalet är begränsat innebär ändå förslaget en kostnad för kommunen. Utredningen lyfter behovet av att se över statens förutsättningar till avgiftsuttag genom en översyn av förordning om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Det är minst lika viktigt att säkerställa den kommunala tillsynsmyndighetens möjligheter till avgiftsuttag, både för arbetet med remisshantering och för hantering av registreringar från registreringspliktiga verksamheter.

Uttrycket miljöpåverkande verksamhet ersätter uttrycket miljöfarlig verksamhet

Kommunen *tillstyrker* förslaget.

Myndigheternas talerätt och rätt att initiera ärenden enligt miljöbalken begränsas och förtydligas

Föreslagna ändringar innebär ingen förändring i kommunens talerätt och rätt att initiera ärenden, varför kommunen avstår från att tillstyrka eller avstyrka förslaget.

Detta remissvar har signerats digitalt.

Linda Larsson

Ulrika K Jansson

Kommunstyrelsens ordförande

kommundirektör

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:

NAMN: LINDA MARIE LARSSON
TID: 2025-06-16 19:05:20 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation

NAMN: ULRIKA JANSSON
TID: 2025-06-16 19:39:16 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation

